

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ทางการศึกษา

OJED, Vol. 13, No. 2, 2018, pp. 275-288

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

แนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

GUIDELINES FOR THE LOW REGISTER PLAYING OF HORNS

นางสาวนพร กังสาภิวัฒน์ *

Nawaporn Kungsapiwatana

รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุธัจฉิตต์**

Assoc. Prof. Narutt Suttachitt, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมองค์ความรู้ในเรื่องของหลักการในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ 2) นำเสนอแนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา ได้แก่ หนังสือวิชาการที่เกี่ยวกับการบรรเลงฮอร์น เอกสาร ได้แก่ สิ่งพิมพ์สำหรับงานประชุม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทความและวิดีโอจากสื่อออนไลน์ และงานวิจัย ได้แก่ ดุษฎีนิพนธ์ โดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ใช้การตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction)

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ คือ 1) รูปปาก (Embouchure) 2) ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position) 3) การใช้ลมหายใจ (Air) 4) การออกเสียง (Vowel) 5) ตำแหน่งคาง (Jaw Position) 6) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) มีความสัมพันธ์กัน เมื่อผู้เล่นบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำโดยมีการปฏิบัติอย่างถูกวิธี จะส่งผลให้ผู้เล่นสามารถบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำได้ด้วยการมีคุณภาพเสียงที่ดี เสียงต่ำดังกังวาน มีเนื้อเสียงที่ดี มีระดับเสียงที่ถูกต้อง ออกเสียงได้ชัดเจนแม่นยำ และสามารถควบคุมการออกหัวเสียงได้ ซึ่งถ้าผู้เล่นมีแนวทางในการฝึกซ้อมที่ถูกต้องตั้งแต่แรกเริ่ม จะทำให้ผู้เล่นมีการพัฒนาทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำได้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาศาสนาและวัฒนธรรมศึกษา ภาควิชาศิลป ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: airzie@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาศาสนาและวัฒนธรรมศึกษา ภาควิชาศิลป ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

E-mail Address: narutt.s@chula.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to 1) study and collect data of the principles of horn low register playing, and 2) propose guidelines for horn low register playing. The qualitative data collections consist of books which are horn technical books, conference document, online media including online articles and videos, and research consisting of doctoral dissertations. The research instrument was a document analysis form. Data analysis methods were content analysis by classification and inductive conclusion.

The results revealed that the compositions of horn low register playing consisted of 1) embouchure, 2) right hand position, 3) air, 4) vowel, 5) jaw position, 6) and articulation are all related. When horn players can play low register accurately, then a good tone quality, rich and warm sound, good intonation and, good articulation will result.

คำสำคัญ: ฮอ์นช่วงเสียงต่ำ

KEYWORDS: Horn's Low Register

บทนำ

ฮอ์น เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลืองที่มีช่วงเสียง (Range) ที่กว้างมากถึง 4 ช่วงคู่แปด (Octave) หรือมากกว่า (Boldin, 2010) ตั้งแต่มีการประดิษฐ์ “วาล์วฮอ์น” (Valve Horn) ขึ้นในยุคศตวรรษที่ 19 นักประพันธ์เพลงอย่าง Robert Schumann (1810-1856), Richard Wagner (1813-1883), Gustav Mahler (1860-1911) และ Richard Strauss (1864-1949) ได้ประพันธ์บทเพลงโดยดัดแปลงภาพที่ฮอ์นสามารถทำได้ออกมาอย่างเต็มที่ ซึ่งส่วนมากในบทประพันธ์มักมีการประพันธ์ให้นักฮอ์นแต่ละตำแหน่งบรรเลงในทุกช่วงเสียงที่ฮอ์นสามารถทำได้ นอกจากนี้ยังมีบทประพันธ์ประเภทบรรเลงเดี่ยว (Solo) วงแชมเบอร์ (Chamber) โอเปร่า (Opera) และอื่น ๆ ที่ในหนึ่งบทประพันธ์อาจมีการประพันธ์ให้ฮอ์นมีช่วงเสียงสูงเทียบเท่ากับช่วงเสียงของทรัมเป็ต และช่วงเสียงต่ำเทียบเท่ากับช่วงเสียงของทูบา ยกตัวอย่างเช่น บทเพลง Konzertstück for Four Horns ประพันธ์โดย Schumann (McWilliam, 2011) กล่าวได้ว่านักฮอ์นจำเป็นต้องมีทักษะการบรรเลงฮอ์นทุกช่วงเสียงได้เป็นอย่างดี

โดยทั่วไปผู้เริ่มเล่นฮอ์นมักเริ่มฝึกซ้อมทักษะจากช่วงเสียงกลางไปยังช่วงเสียงสูง ไม่ได้ฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำ (Putnam, 2017) โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเสียงตั้งแต่โน้ตตัวโดกลาง (Middle C) ต่ำลงไป ซึ่งการบรรเลงฮอ์นช่วงเสียงต่ำสำหรับฮอ์นเป็นช่วงเสียงที่สามารถควบคุมได้ยากกว่าช่วงเสียงสูง โดยธรรมชาติ (Schuller, 1962) เนื่องจากความยาวท่อของฮอ์นทำให้สามารถบรรเลงช่วงเสียงต่ำได้เทียบเท่ากับช่วงเสียงต่ำของทูบา แต่กำพวด (Mouthpiece) ของฮอ์นมีขนาดเล็กกว่าเครื่องลมทองเหลืองชนิดอื่น ๆ

รวมไปถึงท่อนำเสียง (Leadpipe) ของฮอร์นมีขนาดเล็กกว่าทรัมเป็ตซึ่งมีส่วนช่วยในการบรรเลงช่วงเสียงสูงมากกว่าช่วงเสียงต่ำ ช่วงเสียงต่ำสำหรับฮอร์นจึงเป็นช่วงเสียงที่บรรเลงได้ยาก (Hill, 2016) ผู้เล่นที่ต้องการฝึกทักษะฮอร์นเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพควรมีการวางแผนการฝึกซ้อมที่ดี โดยหมั่นฝึกซ้อมในสิ่งที่ตนสามารถทำได้อยู่แล้วเป็นประจำและหาข้อบกพร่องของตนเอง พร้อมทั้งค้นหาวิธีการแก้ไขในจุดด้อยนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตน

ไมลาน ยานซิซ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ A Practical Guide to French Horn Playing ว่า “ช่วงเสียงตั้งแต่โน้ตตัวโดกลางลงไปเป็นช่วงเสียงที่บรรเลงได้ยาก นับว่าเป็นปัญหาหลักของนักฮอร์นเลยก็ว่าได้ ผู้เริ่มเล่นฮอร์นมักไม่ค่อยฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำด้วยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้นักฮอร์นควรหมั่นฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำด้วยความอดทนและใจเย็น เพื่อให้สามารถบรรเลงช่วงเสียงต่ำได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของรูปปากและตำแหน่งคาง นอกจากนี้ยังพบว่านักฮอร์นหลายท่านที่เล่นฮอร์นมานานหลายปีแล้วไม่สามารถอ่านโน้ตทุญแจฟาได้” (Yancich, 1971)

“ช่วงเสียงต่ำทั้งสองช่วงเสียงของฮอร์น กล่าวคือโน้ตตั้งแต่ตัวโดกลางลงสู่โน้ตที่ต่ำที่สุด เป็นช่วงเสียงที่นักฮอร์นมักละเลยในการฝึกซ้อม ผู้เล่นควรเห็นความสำคัญของช่วงเสียงนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเล่นฮอร์นให้ดีที่สุด เนื่องจากในวันหนึ่งไม่ช้าก็เร็ว ผู้เล่นฮอร์นอาจได้พบโน้ตช่วงเสียงต่ำในบทประพันธ์ต่าง ๆ หากผู้เล่นไม่ฝึกซ้อมอาจทำให้ไม่สามารถเล่นโน้ตเหล่านั้นได้ จนกระทั่งกลายเป็นปัญหาในที่สุด การฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำ เป็นการพัฒนาความสามารถให้ผู้เล่นสามารถบรรเลงช่วงเสียงต่ำได้อย่างเต็มเสียง มีคุณภาพเสียงที่ดี และสามารถแสดงให้เห็นถึงเสียงที่มีเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของฮอร์นได้” วิลเลียม โบรฟรี่ กล่าวไว้ใน Technical Studies for Solving Special Problems on the Horn (Brophy, 1977)

“นักฮอร์นทั้งหลายไม่ควรละเลยการฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำเป็นอย่างยิ่ง ผู้เล่นควรฝึกซ้อมทักษะช่วงเสียงต่ำเป็นประจำทุกวัน นักฮอร์นจะบรรเลงช่วงเสียงต่ำได้ดีหากมีการใช้รูปปาก ตำแหน่งของลิ้น ตำแหน่งคาง และการออกเสียง (Vowel) ที่ถูกวิธี การฝึกซ้อมเป็นประจำทุกวันจะทำให้ผู้เล่นสามารถพัฒนาการควบคุมการบรรเลงช่วงเสียงต่ำได้เป็นอย่างดี” วิลเลียม โรบินสัน กล่าวใน An Illustrated Advanced Method for French Horn Playing (Robinson, 1971)

เอเดเวิร์ด เดสเคอร์ ได้กล่าวถึงการบรรเลงช่วงเสียงต่ำไว้ในบทความ Low Horn – The Case for Specialization ว่า “การบรรเลงช่วงเสียงต่ำไม่ใช่เป็นเพียงการเป่าเสียงต่ำออกได้เท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการบรรเลงโดยมีเนื้อเสียงและคุณภาพเสียงที่ดี รวมไปถึงการบรรเลงในอัตราความดัง (Dynamics) และการตัดลิ้น (Tonguing) ที่มีความชัดเจน จึงจะกล่าวได้ว่าเป็นการบรรเลงช่วงเสียงต่ำที่ดีและมีคุณภาพ” (Deskur, 1991)

ด้วยความสำคัญของทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำต้องอาศัยหลักการในการบรรเลงที่ถูกวิธี โดยการศึกษาหลักการของการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

เป็นวิธีทางหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงแนวทางการบรรเลงช่วงเสียงต่ำที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เล่นฮอร์นเกิดประสิทธิผลในการฝึกซ้อมทักษะช่วงเสียงต่ำอย่างมีหลักการ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยและวิธีการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำโดยตรง โดยการศึกษาแนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำจากตำรา เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัย เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการบรรเลงช่วงเสียงต่ำสำหรับนักฮอร์นที่มีปัญหาหรือต้องการฝึกซ้อมทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพด้านการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านนี้โดยเฉพาะและนำเสนอเป็นแนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมองค์ความรู้ในเรื่องของหลักการในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาหลักการแนวทาง และวิธีการสำหรับการบรรเลงหรือการฝึกซ้อมช่วงเสียงต่ำสำหรับฮอร์น โดยแบ่งวิธีการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำจากตำรา เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยเพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการวิจัย โดยมีหัวข้อดังนี้

องค์ประกอบสำคัญในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ ได้แก่ 1) รูปปาก (Embouchure) 2) ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position) 3) การใช้ลมหายใจ (Air) 4) การออกเสียง (Vowel) 5) ตำแหน่งคาง (Jaw Position) และ 6) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขต รูปแบบของแบบวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร และกรอบแนวคิดการวิจัย
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร
- 3) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4) นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยเรื่องแนวทางการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำจากเอกสาร โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยใช้แบบวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูล 4 แหล่ง โดยมีรายละเอียดของแหล่งที่มาของข้อมูล ดังนี้

- 1) ตำรา ได้แก่ หนังสือวิชาการที่เกี่ยวกับการบรรเลงฮอร์น (Brophy, 1977; Conable, 2000; Epstein, 2016; Farkas, 1962; Gardner, 2002; Hill, 2000; Hill, 2016; McWilliam, 2011; Merewether, 1978; Robinson, 1971; Schuller, 1962; Yancich, 1971)
- 2) เอกสาร ได้แก่ สิ่งพิมพ์สำหรับงานประชุม (Maxwell, n.d.)
- 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทความและวิดีโอจากสื่อออนไลน์ (Boldins, 2010; Ericsson, 2010; Gardner, 2014; Jeziersk, 2013; Putnam, 2017; Willis, 2013)
- 4) งานวิจัย ได้แก่ วิทยานิพนธ์ (Bennett, 2003; Stonestreet, 2014)

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดแนวทาง และกรอบการดำเนินงานวิจัย โดยมีรายการเอกสารดังนี้

- 1) รูปปาก (Embouchure)
 - ตำรา (Epstein, 2016; Gardner, 2002)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Ericsson, 2010)
 - งานวิจัย (Bennett, 2003; Stonestreet, 2014)
- 2) ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position)
 - ตำรา (Farkas, 1962; Hill, 2000; McWilliam, 2011)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Willis, 2013)
- 3) การใช้ลมหายใจ (Air)
 - ตำรา (Epstein, 2016; Farkas, 1962; Gardner, 2002; Hill, 2016; McWilliam, 2011)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Gardner, 2014)
 - งานวิจัย (Bennett, 2003)
- 4) การออกเสียง (Vowel)
 - ตำรา (Epstein, 2016; Hill, 2016)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Gardner, 2014)
 - งานวิจัย (Bennett, 2003)
- 5) ตำแหน่งคาง (Jaw Position)
 - ตำรา (Epstein, 2016; Hill, 2016)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Gardner, 2014)
- 6) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
 - ตำรา (Epstein, 2016; Farkas, 1962; Hill, 2016)
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Gardner, 2014)

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการตีความเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (สุวิมล ติรกันันท์, 2557) และนำเสนอเป็นความเรียง มีภาพประกอบ การอธิบาย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาดำรง เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 6 ตอน คือ 1) รูปปาก (Embouchure) 2) ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position) 3) การใช้ลมหายใจ (Air) 4) การออกเสียง (Vowel) 5) ตำแหน่งคาง (Jaw Position) 6) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปปาก (Embouchure)

รูปปาก เป็นเรื่องของการจัดวางริมฝีปาก การควบคุมกล้ามเนื้อบนใบหน้า ระยะห่างระหว่างฟันบน และฟันล่าง รูปคาง คอ และขนาดของช่องว่างบนริมฝีปากให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนบนริมฝีปากผ่านลมหายใจแล้วเกิดเป็นเสียง

จากการศึกษาวิธีการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำของนักฮอร์นเสียงต่ำระดับโลกของ Charles Putnum นักฮอร์นเสียงต่ำประจำวง American Horn Quartet และ Denise Tryon นักฮอร์นเสียงต่ำประจำวง Philadelphia Orchestra งานวิจัยของ Bennett (2003) และเอกสารอื่น ๆ (Epstein, 2016; Ericsson, 2010; Gardner, 2002; Stonestreet, 2014) ได้ผลการวิจัยในลักษณะเดียวกัน โดยสรุปได้ดังนี้

1.1) หัวใจสำคัญของรูปปากในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำคือ ผู้เล่นควรมีรูปปากที่ผ่อนคลาย เพื่อให้ปากเกิดการสั่นสะเทือนอย่างช้า ๆ

1.2) ผู้เล่นอาจดึงมุมปากทั้งสองข้างและคางลงให้มีลักษณะเหมือนกับตัว “ยู” ในอักษรภาษาอังกฤษ (U) คว่ำลง การมีรูปปากในลักษณะเช่นนี้จะทำให้ผู้เล่นมีระยะห่างระหว่างฟันบนและฟันล่างห่างกันพอสมควร เป็นผลให้ลมที่ผู้เล่นเป่าออกมานั้นเดินทางช้าลงโดยธรรมชาติ ซึ่งการใช้ลมช้าเป็นปัจจัยสำคัญของการบรรเลงช่วงเสียงต่ำ และการมีรูปปากในลักษณะเช่นนี้จะทำให้คอของผู้เล่นเปิดกว้างมากขึ้น เป็นผลให้การบรรเลงช่วงเสียงต่ำมีคุณภาพเสียงที่ดี เสียงไม่แบนหรือตึบตัน

เมื่อผู้เล่นมีรูปปากในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้เล่นมีเนื้อเสียงที่ดี มีระดับเสียง (Pitch) ที่ถูกต้องไม่ว่าจะบรรเลงในอัตราความดัง (Dynamics) ระดับใดก็ตาม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เล่นสามารถออกเสียงได้อย่างแม่นยำอีกด้วย

รูปปากของ Charles Putnam เมื่อบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

(ที่มา: <https://www.facebook.com/69086301272/photos/a.10151500948736273.1073741825.69086301272/10151500949181273/?type=3&theater>)

ตอนที่ 2 ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position)

ตำแหน่งมือขวามีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพของเสียง ความถูกต้องของระดับเสียง (Intonation) และสีสันเสียง (Tone Color) สำหรับในช่วงเสียงต่ำที่เป็นช่วงเสียงที่สามารถบรรเลงให้มีความชัดเจนได้ยาก เนื่องจากโดยธรรมชาติของเสียงในช่วงต่ำนั้น มีโทนเสียงที่ค่อนข้างทุ้มและมีความถี่ของเสียงในระดับต่ำ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้ได้น้อยกว่าช่วงเสียงสูงเป็นผลทำให้เสียงต่ำฟังได้ยากและไม่มีความชัดเจน (Merewether, 1978) ตำแหน่งมือขวาเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำมีคุณภาพเสียงที่ดีมากขึ้นและยังทำให้ผู้ฟังได้ยินเสียงต่ำของผู้เล่นได้ชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร (Farkas, 1962; Hill, 2000; McWilliam, 2011) พบว่า

2.1) เมื่อผู้เล่นบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ ผู้เล่นควรเปิดมือโดยการขยับข้อมือเปิดออก ให้มีเนื้อที่ในลำโพงมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เสียงในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำมีความดังกังวาน ชัดเจน และมีคุณภาพเสียงที่ดี โดยนักฮอร์นช่วงเสียงต่ำที่มีชื่อเสียงระดับโลกส่วนใหญ่ได้แนะนำการวางตำแหน่งมือขวาสำหรับการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำในลักษณะแบบนี้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

“เมื่อฉันบรรเลงช่วงเสียงต่ำ ฉันมักวางนิ้วโป้งไว้บนนิ้วชี้ เพื่อให้สามารถเปิดมือให้มีเนื้อที่ว่างในลำโพงได้มากที่สุด” Denise Tryon นักฮอร์นตำแหน่งที่ 4 ประจำวง Philadelphia Orchestra กล่าวไว้ใน Low Horn Hangout

“ฉันมักจะดึงมือออกจากลำโพงเล็กน้อย เมื่อฉันบรรเลงโน้ตช่วงเสียงต่ำ ให้มีเนื้อที่ว่างในลำโพงมากขึ้น และเมื่อฉันบรรเลงโน้ตที่ต่ำมาก ๆ อย่างซิมโฟนีหมายเลขห้าของชอสตาโกวิช ฉันมักจะเปิดมือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้” David Griffin นักฮอร์นตำแหน่งที่ 4 ประจำวง Chicago Symphony Orchestra กล่าวไว้ใน Low Horn Hangout (Willis, 2013)

ทั้งนี้เมื่อผู้เล่นเปิดมือขวาออก โดยธรรมชาติของเครื่องดนตรีชนิดนี้จะทำให้ผู้เล่นมีความถูกต้องของระดับเสียง (Intonation) ที่สูงขึ้น ผู้เล่นต้องฝึกฝนการปรับความถูกต้องของระดับเสียง (Intonation) โดยการใช้องค์ประกอบอื่น ๆ ช่วยอย่างเช่น รูปปาก ตำแหน่งคาง และการควบคุมความเร็วของลม เป็นต้น

ตอนที่ 3 การใช้ลมหายใจ (Air)

การเล่นฮอว์นทุกช่วงเสียงควรใช้ลมปริมาณมากและใช้ลมสนับสนุนจากกระบังลมโดยตลอด การบรรเลงฮอว์นแต่ละช่วงเสียงจะใช้ความเร็วลมที่แตกต่างกัน สำหรับการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำจะใช้ลมอุ่น ๆ ในปริมาณมากและใช้ลมช้า (Maxwell, n.d.)

จากการศึกษาเอกสาร (Epstein, 2016; Farkas, 1962; Gardner, 2002; Gardner, 2014; Hill, 2016; McWilliam, 2011) ในหัวข้อการใช้ลมหายใจ พบว่า

3.1) ในการหายใจเข้าเมื่อบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำ ให้ผู้เล่นหายใจเข้าเหมือนกับการหายใจเข้าเมื่อวงนอคือ อ้าปากกว้าง หายใจเข้าให้ลึกที่สุดและเป็นธรรมชาติมากที่สุด และให้ผู้เล่นจดจำตำแหน่งของลิ้นในขณะที่หายใจเข้าใช้ในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำด้วย โดยธรรมชาติเมื่อมนุษย์หายใจเข้าจะกดต่ำลงและคอเปิดกว้างมากขึ้น เมื่อผู้เล่นปฏิบัติเช่นนี้ในการเล่นฮอว์น จะทำให้ผู้เล่นสามารถหายใจได้ลมปริมาณมาก

3.2) การหายใจโดยใช้กระบังลมช่วยสนับสนุนเป็นสิ่งสำคัญ ในขณะที่หายใจเข้า ผู้เล่นควรรู้สึกว่าการล่างตัวของลำตัวขยายออกไปทางด้านข้าง นั่นคือการหายใจเข้าไปถึงส่วนของกระบังลมนั่นเอง และการหายใจออกก็ควรใช้ลมสนับสนุนจากกระบังลมโดยตลอด เพื่อให้เสียงมีความคงที่

3.3) การใช้ลมในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำต้องใช้ลมช้าและปริมาณมาก ดังนั้นผู้เล่นควรมีกระบวนการหายใจที่มีความราบรื่น เพื่อให้การหายใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การลมช้าและปริมาณมากในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำจะทำให้เสียงต่ำมีเสียงที่อุ่น กลม หนา และมีคุณภาพเสียงที่ดี ผู้เล่นควรมีกระบวนการหายใจที่ราบรื่น โดยการหายใจเข้าและหายใจออกที่เป็นวงจรที่มีความเป็นธรรมชาติ ผู้เล่นไม่ควรหายใจเข้าแล้วลิ้นไว้ก่อนหายใจออก เนื่องจากจะทำให้เกิดการขัดขวางทางเดินของลม เป็นผลให้ผู้เล่นไม่สามารถบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำโดยมีคุณภาพเสียงที่ดีได้

ตอนที่ 4 การออกเสียง (Vowel)

การออกเสียงคือการใช้รูปสระต่าง ๆ ออกเสียงในลำคอ เพื่อให้ลิ้นอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกันออกไป เป็นผลให้มีขนาดพื้นที่ว่างในช่องปากที่ต่างกัน ซึ่งการออกเสียงที่ถูกต้องจะทำให้ผู้เล่นมีความชัดเจนของเสียง และมีระดับเสียง (Pitch) ที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เล่นสามารถพัฒนาคุณภาพเสียงในการเล่นฮอว์นได้อีกด้วย

โดยทั่วไปการบรรเลงฮอร์นแต่ละช่วงเสียงจะมีการออกเสียงที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ในการบรรเลงช่วงเสียงสูงให้ผู้เล่นออกเสียง “อี” ช่วงเสียงกลางออกเสียง “เอ” และช่วงเสียงต่ำออกเสียง “โอ” เป็นต้น (Conable, 2000) ซึ่งการออกเสียงมีผลต่อความเร็วของลมโดยตรงและยังมีผลต่อกล้ามเนื้อบริเวณใบหน้าที่ใช้การเป่าฮอร์นอีกด้วย

ผลจากการศึกษาเอกสาร (Bennett, 2003; Epstein, 2016; Gardner, 2014; Hill, 2016) พบว่า

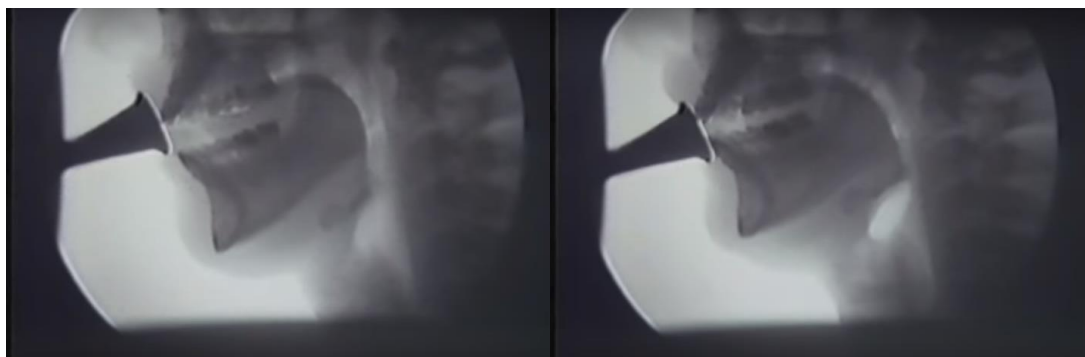
4.1) การออกเสียงว่า “โอ” ในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำจะทำให้มีคุณภาพเสียงที่อุ่น กลม ซึ่งการออกเสียงในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลต่อความเร็วของลม ทำให้ลมช้าลงและมีแรงดันต่ำโดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะการใช้ลมในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

ผู้เล่นควรมีการฝึกการออกเสียงเป็นประจำ จนกระทั่งเกิดเป็นความเคยชินในส่วนของกล้ามเนื้อบริเวณใบหน้าที่ใช้ในการบรรเลงฮอร์น รูปปาก การเปิดคอ และคาง การออกเสียงจะช่วยให้ผู้เล่นมีคุณภาพเสียงที่ดีในการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ

ตอนที่ 5 ตำแหน่งคาง (Jaw Position)

ตำแหน่งคางเป็นองค์ประกอบที่ช่วยควบคุมความเร็วของลม และทำให้ผู้เล่นสามารถออกหัวเสียงได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาดังกล่าว (Epstein, 2016; Gardner, 2014; Hill, 2016) พบว่า

5.1) การบรรเลงฮอร์นแต่ละช่วงเสียงจะมีตำแหน่งคางที่แตกต่างกันออกไป สิ่งสำคัญของการเปลี่ยนตำแหน่งคางในระหว่างช่วงเสียงต่าง ๆ คือห้ามให้ใบหน้าขยับมากเกินไป มิฉะนั้นจะเกิดความตึงเครียดในการบรรเลงระหว่างช่วงเสียง ตำแหน่งคางทั้งหมดทุกช่วงเสียงมีประมาณ 6-7 ตำแหน่ง ในช่วงเสียงต่ำตั้งแต่โน้ตตัวโดกลางลงไปมีประมาณ 3-4 ตำแหน่ง เมื่อบรรเลงในช่วงเสียงต่ำให้ผู้เล่นดึงคางลงและขยับฟันล่างออกมาข้างหน้าเล็กน้อย ฟันบนและฟันล่างควรมีระยะที่ห่างกันพอสมควร (Jezierski, 2013)

ภาพเอกซเรย์ตำแหน่งคางเมื่อบรรเลงเสียงโน้ตตัวโดต่ำลงมาจากโดกลาง 1 ช่วงเสียง (ซ้าย) และโดสูง (ขวา)

(ที่มา: Joseph Meidt XRAY-Movies of Trumpet and Horn Player)

โดยทั่วไปตำแหน่งคางในช่วงเสียงสูงลงมาสู่ช่วงเสียงกลางถึงประมาณโน้ตตัวโดกลางนั้น มักไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากเท่าไรนัก แต่ในช่วงเสียงต่ำมักมีการเปลี่ยนตำแหน่งคางที่เห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบรรเลงโน้ตตัวโดที่ต่ำจากตัวโดกลางลงมา 1 ช่วงเสียง หากไม่มีการเปลี่ยนตำแหน่งคางอาจทำให้เสียงแบนหรืออาจบรรเลงช่วงเสียงต่ำไม่ได้ เนื่องจากคอปิดแคบ จึงทำให้ลมเดินทางเร็ว แต่การบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำจำเป็นต้องใช้ลมช้า การเปลี่ยนตำแหน่งคางในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำทำให้คอเปิดกว้าง ทำให้มีเนื้อที่ให้ลมเคลื่อนที่ได้มาก ลมจึงเคลื่อนที่ช้าลง ทำให้เสียงในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำมีพลังและมีคุณภาพเสียงที่ดี

ตอนที่ 6 การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

การควบคุมลักษณะเสียงเป็นการใช้รูปสระในการเป่าต้นเสียงแรกโดยใช้ตำแหน่งของปลายลิ้นกับฟันหรือปาก และความสูงต่ำของลิ้นเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อให้การควบคุมลักษณะเสียงในแต่ละช่วงเสียงมีความชัดเจนและแม่นยำ ซึ่งในแต่ละช่วงเสียงจะมีการควบคุมลักษณะเสียงที่แตกต่างกันออกไป จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร (Epstein, 2016; Farkas, 1962; Gardner, 2014; Hill, 2016) พบว่า

6.1) ในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงสูงตรงปลายลิ้นจะเริ่มแตะที่ปากข้างในก่อนออกหัวเสียง และควบคุมลักษณะเสียงโดยใช้คำว่า “ที” หรือ “ดี” ส่วนในช่วงเสียงกลาง ปลายลิ้นจะอยู่ที่ประมาณตรงกลางของฟันหน้า ให้ออกเสียงว่า “เท” หรือ “ทา” สำหรับช่วงเสียงต่ำนั้น ปลายลิ้นจะอยู่ที่ตำแหน่งของฟันด้านล่างของฟันหน้า โดยจะใช้ตำแหน่งประมาณตรงกลางของลิ้นในการควบคุมลักษณะเสียง ใช้คำว่า “โท”

การควบคุมลักษณะเสียงที่ดีจะช่วยในเรื่องของการออกหัวเสียงให้มีความชัดเจนและแม่นยำ โดยเฉพาะในช่วงเสียงต่ำ ซึ่งเป็นช่วงเสียงที่ควบคุมลักษณะเสียงได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเน้นหัวเสียง (Attack) ในช่วงเสียงต่ำ การเคลื่อนที่ของลิ้นควรเป็นไปในทิศทางข้างหน้าไปข้างหลัง แทนที่จะเป็นขึ้นและลง ซึ่งจะทำให้ผู้เล่นสามารถควบคุมลักษณะเสียงได้ชัดเจนและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการควบคุมลักษณะเสียงเป็นทักษะที่ผู้เล่นฮอว์นควรตระหนักฝึกซ้อมอย่างถูกวิธี ผู้เล่นควรฝึกซ้อมจนกระทั่งสามารถจดจำตำแหน่งของกล้ามเนื้อบริเวณริมฝีปากและตำแหน่งของปลายลิ้นในการควบคุมลักษณะเสียงของแต่ละโน้ตในช่วงเสียงต่ำได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาและการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำ พบว่าองค์ประกอบสำคัญในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำ ได้แก่ 1) รูปปาก (Embouchure) 2) ตำแหน่งมือขวา (Right Hand Position) 3) การใช้ลมหายใจ (Air) 4) การออกเสียง (Vowel) 5) ตำแหน่งคาง (Jaw Position) และ 6) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ที่ทำให้ผู้เล่นสามารถบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำให้มีคุณภาพดีได้ องค์ประกอบสำคัญในการบรรเลงฮอว์นช่วงเสียงต่ำที่ผู้วิจัยนำเสนอ มีผลต่อองค์ประกอบของเสียง คือ ระดับเสียง (Pitch) ความถูกต้องของระดับเสียง (Intonation) คุณภาพเสียง (Tone)

Quality) ความแม่นยำเสียง (Accuracy) และสีสันเสียง (Tone Color) โดยองค์ประกอบของเสียงดังกล่าวสามารถสร้างเสียงที่มีความไพเราะในการบรรเลงฮอร์นได้ ซึ่งทำให้การบรรเลงฮอร์นเป็นไปอย่างมีคุณภาพโดยแท้จริง

ผู้เล่นควรมีแนวทางในการฝึกซ้อมการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำที่ถูกวิธีตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อให้การพัฒนาทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นผลดีในระยะยาว ทั้งนี้การฝึกทักษะใด ๆ ก็ตาม ผู้เล่นจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างเคร่งครัดและจริงจัง สำหรับการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ เป็นอีกทักษะหนึ่งที่ผู้เล่นควรฝึกซ้อมเป็นประจำทุกวัน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนสู่ความเป็นมืออาชีพได้ในที่สุด การที่จะเป็นนักฮอร์นที่ประสบความสำเร็จได้ ผู้เล่นจะต้องเป็นผู้ที่สามารถบรรเลงฮอร์นทุกช่วงเสียงได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ สามารถใช้ได้กับผู้เล่นที่ต้องการพัฒนาทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ โดยผู้เล่นสามารถนำแนวทางจากงานวิจัยชิ้นนี้ไปฝึกซ้อมโดยหาวิธีการที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด และจะเป็นการดีหากมีผู้รู้คอยแนะนำด้วย นอกจากนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อีกด้วย เพื่อเป็นการแนะนำแนวทางในการพัฒนาทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำให้กับผู้เรียนอย่างมีหลักการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำ เพื่อให้สามารถบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำโดยมีคุณภาพเสียงที่ดี หากมีการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำในเชิงลึก โดยมีการศึกษาเทคนิคอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น การบรรเลงเทคนิคสตอปฮอร์น (Stopped Horn) ในช่วงเสียงต่ำ บทบาทของการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำในท่อนเพลงบทประพันธ์ออร์เคสตรา (Orchestral Horn Excerpts) ต่าง ๆ การศึกษาบทเพลง (Repertoire) สำหรับฮอร์นช่วงเสียงต่ำ หรือ บทบาทการบรรเลงฮอร์นเสียงต่ำในกลุ่มเครื่องฮอร์น (Horn Section) เพื่อเป็นการพัฒนาการบรรเลงฮอร์นช่วงเสียงต่ำให้มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สุวิมล ติรภานันท์. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Bennett, T. A. (2003). *A horn player's guide: Using etudes, solos, and orchestral excerpts to address specific technical and musical challenges* (Unpublished Doctoral Dissertation). The University of Alabama, Alabama.

Boldins, J. (2010). *Range requirements*. Retrieved from <https://jamesboldin.com/guide-to-the-brass-quintet/range-requirements/>.

Brophy W. R. (1977). *Technical studies for solving special problems on the horn*. New York: Carl Fischer.

Conable, B. (2000). *The structures and movement of breathing*. Chicago: GIA.

Deskur, E. (1991). Low horn - The case for specialization. *The Horn Call*, 21(2), 31-33.

Epstein, E. (2016). *Horn playing from the inside out – A method for all brass musicians*. Massachusetts: Eill Epstein Production.

Ericsson, J. (2010). *Breaking the embouchure*. Retrieved from <http://hornmatters.com/2010/09/breaking-the-embouchure/>.

Farkas, P. (1962). *The art of french horn playing*. U.S.A.: Alfred Publishing Co., Inc.

Gardner, R. C. (2002). *Mastering the horn's low register*. Virginia: International Opus.

Gardner, R. C. (2014). *Good vibrations: Masterclass for brass playing*. Retrieved March 20, 2018, from <http://www.randygardnerhorn.com>.

Hill, D. (2000). *Collected thoughts on teaching and learning creativity, and horn performance*. Florida: WARNER BROS. PUBLICATIONS U.S. INC.

Hill, D. (2016). *Low range for the horn player*. Hawaii: International Horn Society.

Jeziersk, S. (2013). *Carnegie hall master class: Strauss's Till Eulenspiegel*. Retrieved <https://www.youtube.com/watch?v=lpXH4oOpYBc&index=5&list=RDhr3nuuWxxhw>.

Maxwell, R. (n.d.). *Help for your horn players: Guiding your young horn players to success!*. Unpublished manuscript, IL Traugher Junior High School French Horn Section, Traugher Junior High School, Oswego, USA.

McWilliam, F. (2011). *Blow your own horn!*. New York: Mosaic Press.

Merewether, R. (1978). *Holding the horn-right Hand: The horn, the horn*. London: Paxman Musical Instruments.

- Putnam, C. (2017). *Interview of the month: Charles Putnam*. Retrieved from <https://www.hornsociety.org/295-newsletter/1138-interview-of-the-month-charles-Putnam>.
- Robinson, W. C. (1971). *An illustrated advanced method for french horn playing*. Bloomington: Wind Music.
- Schuller, G. (1962). *Horn technique*. New York: Oxford University Press Inc.
- Stonestreet, R. J. (2014). *Historical developments in writing for low horn* (Unpublished Doctoral Dissertation). The University of Tasmania, Tasmania.
- Willis, S. (2013). *Low horn hangout! Denise Tryon and David Griffin on Sarah's Horn Hangouts*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=EDB_rLD1I9E.
- Yancich, M. (1971). *A practical guide to french horn playing*. New York: Wind Music.